

Appendix 1: Rotated component matrix of the macro level analysis

Variable	Label	Component 1	Component 2	Component 3
a001	FAMILY IMPORTANT	0,452	0,633	0,127
a002	FRIENDS IMPORTANT	0,911	0,123	-0,189
a003	LEISURE TIME	0,919	0,207	-0,085
a004	POLITICS IMPORTANT	0,636	0,055	0,000
a006	RELIGION IMPORTANT	-0,088	0,488	0,767
a030	CHILD QUALITY: HARD WORK	-0,931	-0,098	-0,008
a034	CHILD QUALITY: IMAGINATION	0,873	-0,040	-0,029
a040	CHILD QUALITY: RELIGIOUS FAITH	-0,234	0,451	0,787
a049	ABORTION IF NOT WANTING MORE CHILDREN	-0,110	-0,044	-0,806
a058	SPEND TIME WITH FRIENDS	0,708	0,168	0,122
a062	HOW OFTEN DISCUSSES POLITICAL MATTERS	0,139	-0,343	-0,030
a064	BELONG SOCIAL WELFARE SERVICE FOR ELDERLY	0,828	-0,040	-0,171
a066	BELONG CULTURAL ACTIVITIES	0,800	-0,045	-0,160
a067	BELONG LABOR UNIONS	0,760	-0,124	-0,184
a068	BELONG POLITICAL PARTIES	0,815	-0,010	-0,059
a070	BELONG HUMAN RIGHTS	0,748	-0,075	-0,075
a072	BELONG PROFESSIONAL ASSOCIATIONS	0,814	0,164	-0,127
a073	BELONG YOUTH WORK	0,749	-0,039	-0,207
a074	BELONG SPORTS OR RECREATION	0,874	-0,155	-0,283
a077	BELONG CONCERNED WITH HEALTH	0,776	-0,060	0,049
a079	BELONG OTHER GROUPS	0,769	-0,122	-0,309
a080	BELONG NONE	-0,915	0,086	0,226
a165	MOST PEOPLE CAN BE TRUSTED	0,829	-0,198	-0,116
a170	HOW SATISFIED ARE YOU WITH YOUR LIFE	0,894	0,064	0,042
a173	HOW MUCH FREEDOM YOU FEEL	0,761	0,039	0,004
b003	GOVERNMENT REDUCE ENVIRONMENTAL POLLUTION	-0,815	0,056	0,208
c002	EMPLOYERS PRIORITY (NATION) PEOPLE/IMMIGRANTS	-0,771	0,260	0,221
c011	IMPORTANT IN A JOB: GOOD PAY	-0,773	0,370	0,207
c012	IMPORTANT IN A JOB: NOT TOO MUCH PRESSURE	-0,155	0,790	0,174
c014	IMPORTANT IN A JOB: A JOB RESPECTED	-0,240	0,869	0,145
c016	IMPORTANT IN A JOB: INITIATIVE	0,386	0,802	0,027
c017	IMPORTANT IN A JOB: GENEROUS HOLIDAYS	-0,267	0,756	0,127
c018	IMPORTANT IN A JOB: YOU CAN ACHIEVE SOMETHING	0,107	0,833	0,032
c019	IMPORTANT IN A JOB: A RESPONSIBLE JOB	0,300	0,866	-0,020
c021	IMPORTANT IN A JOB: ABILITIES	-0,201	0,794	-0,117
c022	IMPORTANT IN A JOB: PLEASANT PEOPLE WORK WITH	0,509	0,569	-0,141
c023	IMPORTANT IN A JOB: GOOD CHANCES PROMOTION	-0,246	0,852	0,102
c024	IMPORTANT IN A JOB: A USEFUL JOB FOR SOCIETY	-0,280	0,878	0,121
c025	IMPORTANT IN A JOB: MEETING PEOPLE	0,030	0,778	-0,100
c029	EMPLOYED	0,640	-0,091	-0,152
c034	FREEDOM DECISION TAKING IN JOB	0,951	-0,024	0,034
c059	ONE SECRETARY IS PAID MORE	-0,327	0,189	-0,292
c061	FOLLOWING INSTRUCTIONS AT WORK	0,185	0,146	-0,110
d026	LONG-TERM RELATIONSHIP TO BE HAPPY	-0,618	0,480	-0,203
d030	RESPECT + APPRECIATION MARRIAGE	0,630	0,563	-0,194
d031	RELIGIOUS BELIEFS MARRIAGE	-0,159	0,547	0,620
d034	UNDERSTAND AND TOLERANCE MARRIAGE	0,600	0,582	-0,269
d040	SPENDING TIME TOGETHER MARRIAGE	0,066	0,805	0,213

d041	TALKING MARRIAGE	0,226	0,830	0,343
e016	MORE EMPHASIS ON TECHNOLOGY	-0,819	-0,101	0,019
e025	POLITICAL ACTION: SIGNING A PETITION	0,825	-0,105	-0,147
e026	POLITICAL ACTION: JOINING IN BOYCOTTS	0,871	-0,166	-0,208
e038	TAKE ANY JOB AVAILABLE	-0,317	-0,599	-0,161
e069	CONFIDENCE: CHURCHES	-0,449	0,139	0,721
e073	CONFIDENCE: LABOR UNIONS	0,297	0,043	0,266
e074	CONFIDENCE: THE POLICE	0,551	-0,046	0,343
e075	CONFIDENCE: PARLIAMENT	0,313	0,376	0,379
e076	CONFIDENCE: THE CIVIL SERVICES	-0,055	0,389	0,211
e077	CONFIDENCE: SOCIAL SECURITY SYSTEM	0,274	0,002	0,095
e088	CONFIDENCE: THE UNITED NATIONS	0,123	0,410	0,164
e110	DEMOCRACY IS DEVELOPING IN OUR COUNTRY	0,482	-0,149	0,222
e115	HAVING EXPERTS MAKE DECISIONS	-0,537	0,625	-0,190
e117	HAVING A DEMOCRATIC POLITICAL SYSTEM	0,748	0,232	0,003
e123	DEMOCRACY MAY HAVE PROBLEMS BUT IS BETTER	0,703	0,017	-0,018
e124	RESPECT FOR INDIVIDUAL HUMAN RIGHTS	0,718	-0,235	0,060
e148	RECOGNIZING MERITS	0,325	-0,566	0,103
e166	PREPARED TO HELP IMMIGRANTS	0,779	0,192	0,048
f024	BELONG TO RELIGIOUS DENOMINATION	0,238	0,195	0,767
f033	RELIGIOUS SERVICE DEATH	-0,340	0,070	0,708
f038	CHURCHES GIVE ANSWERS: THE SOCIAL PROBLEMS	-0,201	0,002	0,699
f050	BELIEVE IN GOD	-0,136	0,123	0,948
f051	BELIEVE IN LIFE AFTER DEATH	-0,025	-0,102	0,847
f053	BELIEVE IN HELL	-0,477	0,026	0,777
f054	BELIEVE IN HEAVEN	-0,166	0,005	0,907
f055	BELIEVE IN SIN	-0,569	-0,108	0,682
f057	BELIEVE IN RE-INCARNATION	-0,623	-0,560	0,050
f063	HOW IMPORTANT IS GOD IN YOUR LIFE	-0,240	0,208	0,923
f064	COMFORT AND STRENGTH FROM RELIGION	-0,293	0,125	0,900
f065	MOMENTS OF PRAYER, MEDITATION...	0,027	0,041	0,827
f098	DO YOU HAVE A LUCKY CHARM	-0,090	0,034	-0,303
f114	JUSTIFIABLE: CLAIMING GOVERNMENT BENEFITS	-0,187	0,049	0,080
f121	JUSTIFIABLE: DIVORCE	0,865	-0,057	-0,248
f123	JUSTIFIABLE: SUICIDE	0,786	0,032	-0,232
f126	JUSTIFIABLE: TAKING SOFT DRUGS	0,656	0,169	0,047
f132	JUSTIFIABLE: HAVING CASUAL SEX	0,691	0,180	-0,185
y002	POST-MATERIALIST INDEX 4-item	0,763	0,165	0,219

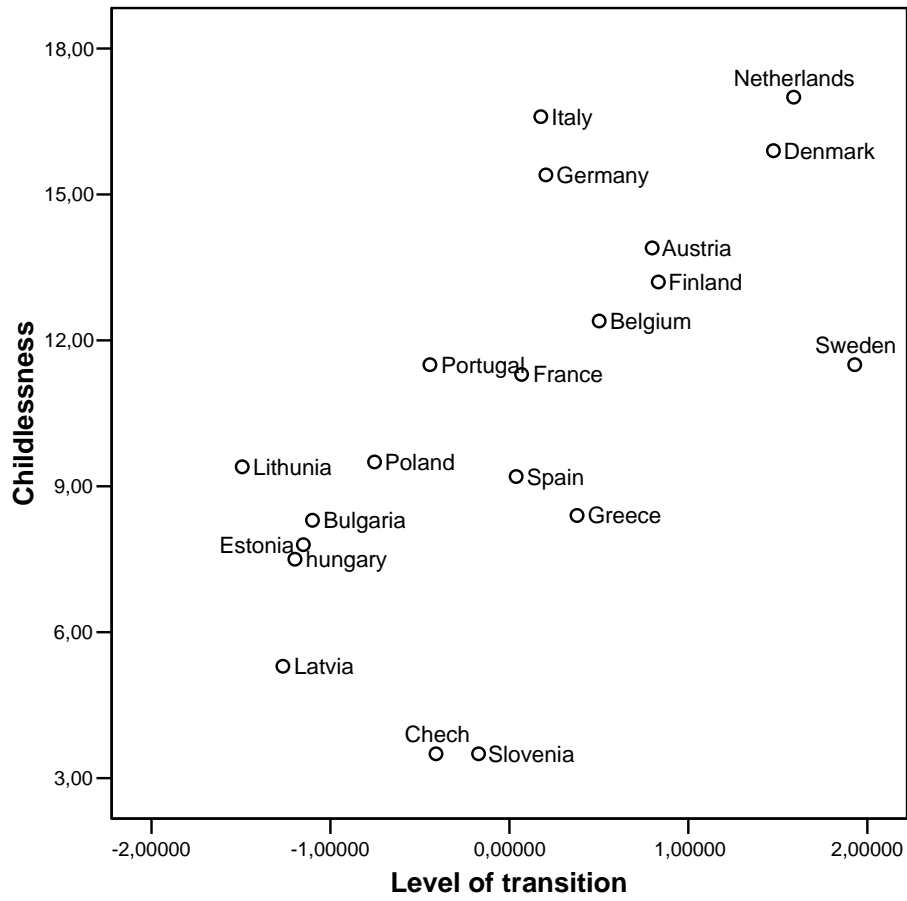
Appendix 2: Inglehart Materialism Index

Inglehart designed specific questions to measure materialism and post-materialism. The Inglehart materialism Index is used in the EVS. People are asked what is most important; maintaining order in the nation, giving people more to say, fighting rising prices or protecting freedom of speech. They should state their first and second most important goal. Based on this question people are defined as post-materialist when they mention both freedom of speech and giving people more to say as important goals. When they mention one of them as first or second most important goal they have a mixed value orientation. When they mention both fighting rising prices and maintaining order they are defined as having a materialist value orientation.

This variable is aggregated to country level. The percentage of people in a country with a post-materialist value orientation is the new aggregated variable.

Inglehart, R. (1977) *The Silent Revolution; changing values and political styles among western publics*. Princeton: Princeton University Press.

Appendix 3: Childlessness by level of Transition, differences between countries.

Appendix 4a : Interview Guideline (English Translation)

I'm Sanne Boschman. I study Demography at Groningen University and I'm working on my master thesis on childlessness. I'm interested in why people not have children, and how this decision is made. Therefore I conduct interviews with childless women in the Netherlands.

I want to thank you for accepting to talk to me. All information you give here will be handled confidentially, you will remain anonymous. The interviews will only be used for my own research. You don't have to answer any questions you don't want to answer. Do you agree with the interview being registered on tape? The interview will take about 1 hour.

Starting: (Warming Up)

First I would like to know something about yourself, can you tell me about your current life? (When asks 'what') About everything you want, about your living situation, parents, siblings, work, education, partner, friends, hobbies, everything you want to tell about yourself.

Probes:

- Work, do you like your work, how long have you been working in this job, contract, where did you work (town)?
- Education, what different things did you do?
- Partner, how long together, living together, married? Are these issues?
- Tell me something about your partner (how met, how relation developed, work/education of partner)
- Siblings, how is relation with siblings (children)
- Parents, (still alive?) relation with parents
- Where and how do you live?

Childlessness

You don't have children; can you tell me how did that come around? / What has led to you being childless at this moment? / What has led to this decision?

Probes:

- Can you remember the first time when you have thought about if you wanted children or not? When was it? What did you think then, how did your opinion develop?
- Have there been moments in your life on which you maybe wanted a child? Why especially considered at that moment? What was the reason to nevertheless not have a child at that moment? What were the arguments pro and contra? (Was it ever an option to have a child alone or only considered in solid relationships?) Have you ever considered adoption?
- Is it definitive for you that you will never have a child? Why? When did you once and for all decide you would never have children, has there been a moment like that in your life, how did you experience it?
- How did you discuss having children with your partner, what is his position, did he want children? Who started the subject, who used what arguments, who was more pro children, who more against? Why?
- When would you have had children? What should have been different in your life to make you have children? (Probe: Partner (met earlier, different partner) job, education, childcare facilities, people around you) Why?
- What do you do to prevent pregnancy? What would you do if something went wrong with it, if it failed? Are you afraid to get pregnant accidentally? What would you do if you turned out to be pregnant now? (Abortion) Why??? Have you ever thought you might be pregnant, how did you experience it, how did you discuss this with partner, how did you handle it.
- Do you ever regret your decision to have no children? What would you have liked to have experienced? Is there anything that you miss, what do you miss most, why?

Others/ Norms

Till now we have talked most about yourself and your partner, now I want to talk a bit more about other people around you, about the role of other people.

Important others

- Is there anybody (beside your partner) with whom you discuss (not) having children? In what way, how?
- What is the opinion about having children from the people around you? Whose opinions are important to you, what are their opinions, does this make your decision to remain childless more difficult/ easier?
- How did you experience it when people close to you had children, how did you feel about it, how did this change your view on having children?
- Did somebody ever encourage or discourage you to have children? (Who, in what way?) (Parents, siblings, friends, strangers)
- Are there more people among your friends/acquaintances that are voluntary childless, do you discuss the subject with them, do you get support in you decision from each other. (If no other childless people: would it have made it easier for you if you knew more childless people?)

Now I want to change the subject a bit...

Norms

What does a 'normal' or ideal family in the Netherlands look like?

What does the ideal family look like in your personal view? What do you think is the ideal family for somebody in your situation?

Why is your view different/ why is your family different from your view of an ideal family?

- How did this view (of others) on the ideal family influence your decision to deviate from it? Did it make your decision more difficult/ easier/ different?
- Do you feel you have to defend your decision?
- Do you feel you're expected to have children, that having children is the norm? Did this make the decision to remain childless more difficult?

Now we come back to your personal life...

Values

What is to you important in your life, what do you want to achieve, what is the goal in your life?

(Probe: Freedom, independence, carrier/ambitions, family/relations, happiness, wealth, religion, what else?????)

Can you sketch what your ideal life would look like?

What ideas, ambitions, what kind of a world view would you like to send along? What ideas, ambitions, world view would you like to send along with your children if you would have had children?

You state that (.....) is important to you,

- (Family) Does this make your decision to remain childless more difficult? Why?
- (Religion) Does this make your decision to remain childless more difficult? Do you feel pressure from your religion to have a traditional family and to populate the world? Why?
- (Wealth/Lifestyle) Have you considered the costs of children when making the decision?
- (Freedom) Do you think you would lose your freedom if you had children, has this played a role in your decision? How, Why?
- (Independence) Do you think you would lose your independence if you had children, has that played a role in your decision? How, why?
- (Carrier/Ambitions) How would you combine work and childrearing, would it be possible to have a career like you have now when you would have children, has this played a role in your decision? How, Why?

There is this discussion in the Netherlands that there are more and more foreigners, while the native population diminishes. Some people think that this will mean that Dutch culture and language will be lost, what is your opinion about this?

Closing

Is there anything else about the subject that you would like to tell me about?

Do you feel I forgot to ask about some specific important topic? What were your expectations of the interview, were there questions you expected but I didn't ask?

(We talked about the decision to remain childless and your own and others influence on this decision.

Can you give a short summary about how this decision was made in your case?)

Is there anything else that you would like to tell, or do you have any questions about the interview? If you think of any questions later you can always call me or mail me.

Thank you for the interview, it was very interesting, you helped me a lot.

Appendix 4b : Interview Guideline

Interview Guideline

Ik ben Sanne Boschman. Ik studeer Demografie aan de Rijksuniversiteit Groningen en ben bezig met mijn afstudeerscriptie over kinderloosheid. Ik ben geïnteresseerd in waarom mensen geen kinderen krijgen en hoe die beslissing genomen wordt. Daarom houd ik interviews met kinderloze vrouwen in Nederland.

Ik wil u bedanken dat u hierover met me wilt praten, alle informatie die u hier geeft zal vertrouwelijk worden behandeld, u blijft anoniem. Het interview zal alleen voor mijn eigen onderzoek worden gebruikt. U hoeft geen vragen te beantwoorden die u niet wilt beantwoorden. Vindt u het goed als het interview wordt opgenomen op tape? Het interview zal ongeveer 1 uur duren.

Begin: (Warming Up)

Als eerste zou ik graag wat over jou willen weten, kan je me vertellen hoe je leven er op dit moment uitziet?

Als vraagt “wat dan”: Over alles wat je maar wilt, over je ouders, broers en zussen, werk, opleiding, partner, woonsituatie, vrienden, hobby’s alles wat je maar over jezelf vertellen wil.

Probes:

- werk, vind je jouw werk leuk, hoe lang werk je er al, vast contract, waar (welke plaats)?
- Opleiding, wat heb je allemaal gedaan
- Partner, hoe lang samen, samenwonen, trouwen, ter sprake?
- Vertel me eens wat meer over je partner, hoe heb je hem ontmoet, hoe is jullie relatie ontwikkeld, wat doet je partner (werk/opleiding)
- Broers en zussen? Relatie? Kinderen?
- Relatie met ouders (leven ze nog)
- Waar en hoe woon je/jullie?

Kinderloosheid

Je hebt geen kinderen, kan je me vertellen hoe dat zo gekomen is? / Wat heeft er toe geleid dat je nu geen kinderen hebt? / Wat heeft er tot dit besluit geleid?

Probes:

- Herinner je je de eerste keer dat je nagedacht hebt over wel of geen kinderen krijgen? Wanneer was dat? Wat dacht je toen en hoe heeft je mening over kinderen krijgen zich ontwikkeld over de jaren?
- Waren er momenten in je leven waarop je misschien wel een kind wilde? Waarom juist toen overwogen? Wat was toen de reden om toch geen kind te krijgen? Wat waren de argumenten voor en tegen? (is het ooit een optie geweest om alleen een kind te krijgen, of alleen overwogen binnen relatie) Heb je ooit nagedacht over adoptie? Waarom?
- Ben je er zeker van dat je nooit een kind zal hebben? Waarom? Wanneer heb je voor jezelf definitief besloten dat je geen kinderen zou hebben, was er ooit zo'n moment, hoe heb je dat beleefd?
- Hoe besprak je het krijgen van kinderen met je huidige partner, wat is zijn positie, wilde hij kinderen, wie sneed het onderwerp aan, wie gebruikte welke argumenten, wie is meestal meer voor, wie meer tegen?
- Wanneer zou je wel kinderen hebben gehad, Wat zou er anders moeten zijn geweest in je leven? (partner (ander, eerder ontmoet), werk, opleiding, kinderopvang mogelijkheden, mensen om me heen) Waarom?
- Wat doe je om te voorkomen dat je zwanger wordt? Wat zou je doen als er per ongeluk iets mis ging daarmee? Ben je bang om per ongeluk zwanger te raken, wat zou je doen als je zwanger bleek te zijn? (Abortus?) Waarom???? Heb je ooit gedacht dat je zwanger was? Hoe heb je dat beleefd? Met wie heb je het besproken? Wat heb je gedaan, zou je gedaan hebben?
- Heb je ooit spijt van je beslissing gehad? Wat zou je graag meegemaakt hebben/meemaken, is er iets wat je mist, wat mis je het meest?

Anderen/Normen

We hebben het nu vooral over jezelf gehad, en over je partner, nu wil ik het wat meer hebben over de mensen om je heen, over de rol van anderen,.

Belangrijke anderen

- Zijn er anderen (behalve partner) met wie je het wel of niet krijgen van kinderen bespreekt? Op wat voor manier, hoe?
- Wat is de mening over kinderen krijgen van de mensen om je heen? Wiens mening is belangrijk voor je, wat is zijn/haar mening over kinderen krijgen? Maakt dit je beslissing moeilijker, makkelijker?
- Hoe heb je het beleefd toen iemand die dicht bij je staat kinderen kreeg, wat voor gevoel had je daarbij, wat voor gevolgen had dat voor je mening over kinderen krijgen?
- Heeft iemand je ooit aangemoedigd of juist afgeraden om kinderen te krijgen? Wie, op wat voor manier? (ouders, vrienden, broers, zussen, vreemden)
- Zijn er meer mensen in je vrienden/kennissenkring die bewust kinderloos zijn? Praat je met hen over het onderwerp, krijg je steun van elkaar in je beslissing. (Als niemand kinderloos: Zou het makkelijker voor je zijn geweest als je meer mensen om je heen had die ook kinderloos waren?)

Nu even een beetje een ander onderwerp...

Normen

Hoe ziet een normaal of ideaal gezin eruit in Nederland?

Hoe zie jij zelf een ideaal gezin? Hoe zie jij een ideaal gezin voor iemand in jou positie?

Waarom is jou beeld anders/ waarom is jou gezin anders dan het standaard beeld?

- Hoe heeft dit ideaalbeeld van anderen invloed gehad op jou beslissing hier van af te wijken? Maakt dat de keuze moeilijker, makkelijker, anders?
- Heb je het gevoel dat je jouw beslissing moet verdedigen?
- Heb je het gevoel dat er van je verwacht wordt om kinderen te krijgen/ dat kinderen krijgen de norm is? Maakt dit je beslissing moeilijker?

Nu komen we weer bij je eigen leven...

Waarden

Wat is voor jou belangrijk in je leven, wat wil je bereiken, wat is het doel in je leven?
(Probe: vrijheid, onafhankelijkheid, carrière/ambities, gezin/familie/relaties, geluk, rijkdom, religie)

Kun je een ideaalbeeld schetsen van hoe voor jou het ideale leven eruit zou zien?

Wat voor idealen, ideeën, wat voor wereldbeeld zou je willen meegeven aan de wereld, als je kinderen had, wat zou je hen dan willen meegeven?

Je zegt dat je .... belangrijk vind, ...

- (familie/gezin) Maakt dit de beslissing om kinderloos te blijven moeilijker? Waarom?
- (Religie) Maakt dit de beslissing om kinderloos te blijven moeilijker? Voel je geen druk vanuit je geloof om een traditioneel gezin te vormen, en de aarde te bevolken? Waarom?
- (Rijkdom/lifestyle): Hebben de kosten van kinderen een rol gespeeld in je beslissing?
- (vrijheid) Denk je dat je je vrijheid zou verliezen als je kinderen zou hebben? Heeft dit een rol gespeeld in je beslissing? Hoe, waarom?
- (Onafhankelijkheid) Denk je dat je je onafhankelijkheid zou verliezen als je kinderen zou hebben, heeft dit een rol gespeeld in je beslissing? Hoe, waarom?
- (ambities/carrière) Hoe zou je je werk combineren met het opvoeden van kinderen, zou het mogelijk zijn net zo'n carrière te hebben als nu als je kinderen had gehad? Heeft dit een rol gespeeld in je beslissing? Hoe, waarom?

Er speelt een discussie in Nederland, dat er steeds meer allochtonen zijn, terwijl de autochtone bevolking alleen maar kleiner wordt. Sommige mensen denken dat hierdoor de Nederlandse taal en cultuur zullen verdwijnen. Wat is jouw mening hierover?

Afsluiting

Is er nog iets anders dat je graag vertellen zou? Heb je het gevoel dat ik iets specifiek ben vergeten te vragen? Wat had je van het interview verwacht, zijn er vragen die je verwacht had en die ik niet gesteld heb?

(We hebben gesproken over de keuze voor kinderloosheid en de invloed van jezelf en anderen op die beslissing. Kan je kort samenvatten hoe jij die keuze gemaakt hebt?

Wil je nog iets anders kwijt, of heb je nog vragen over het interview? Als je later nog vragen hebt dan kan je mij altijd bellen of mailen.

Bedankt voor het interview, het was zeer interessant, u hebt mij erg geholpen.